

**AUTORITATEA NAȚIONALĂ DE INTEGRITATE
A REPUBLICII MOLDOVA**

**НАЦИОНАЛЬНЫЙ ОРГАН ПО НЕПОДКУПНОСТИ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА**

INSPECTORATUL DE INTEGRITATE

MD-2005, mun. Chișinău, str. Mitropolit Gavriil Bănulescu-Bodoni, 26
Tel.(373 22) 820 601, fax (373 22) 820 602, www.ani.md, e-mail: info@ani.md

ACT DE CONSTATARE

nr. 235/05

mun. Chișinău

29 iulie 2021

Inspector superior de integritate al Inspectoratului de integritate al Autorității Naționale de Integritate, Radion BUZU, examinând materialele dosarului de control privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, inițiat în privința dlui Moraru Tudor, ex-primarul comunei Trebujeni, r-nul Orhei, IDNP: XXXXX, născut la XXXXX, domiciliat în XXXXX, în temeiul art. 35 din Legea nr.132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, a întocmit prezentul act de constatare, prin care,

A STABILIT:

La 18.09.2019 în cadrul Autorității Naționale de Integritate a fost înregistrată sesizarea nr. V-311/19 cu privire la eventuala încălcare a regimului juridic al conflictelor de interese de către dl Moraru Tudor, primar al com. Trebujeni, r-nul Orhei.

La 29.06.2020, în conformitate cu prevederile art. 30 din Legea nr.132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, sesizarea a fost repartizată aleatoriu prin sistemul electronic de distribuire a sesizărilor.

Potrivit sesizării, dl Moraru Tudor, primarul comunei Trebujeni, r-1 Orhei a încălcat regimul juridic al conflictului de interese prin semnarea facturilor fiscale între primăria Trebujeni și gospodăria țărănească XXXXX.

La 07.10.2021, în conformitate cu prevederile art. 31 din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, dat fiind faptul stabilirii de către inspectorul de integritate a existenței unei bănuieli rezonabile de încălcare a regimului juridic al conflictelor de interese, prin procesul-verbal de inițiere a controlului nr. 310/05, în privința dlui Moraru Tudor, primar al com. Trebujeni, r-nul Orhei a fost inițiat controlul privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese.

Prin scrisoarea nr. 04-05/2491 din 09.10.2019, dl Moraru Tudor a fost informat despre inițierea în privința sa a controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese și despre drepturile sale prevăzute la art. 33 din Legea 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate.

În cadrul controlului, la materialele existente a fost comasată sesizarea nr. 1628, înregistrată în cadrul Autorității la 03.03.2021, în care se redau eventuale încălcări de către dl Moraru Tudor a regimului juridic al conflictelor de interese, vizând în cele din urmă același obiect și aceeași motivare.

În temeiul prevederilor legale prevăzute la art. 20, alin. (1), lit. a) - d), art. 32, alin. (3) și art. 37, alin. (2) din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, au fost consultate date din registrele informaționale de stat (inclusiv din registrul informațional de management a documentelor electronice al Autorității Naționale de Integritate), registrul declarațiilor privind conflictele de interese înregistrat în cadrul Autorității Naționale Integritate cu nr. 51 la 12.09.2018 și solicitate Comisiei Electorale Centrale a RM (solicitarea nr. 04-05/1328 din 18.03.2021), Primăriei com. Trebujeni r-nul Orhei (solicitățile nr. 04-05/3241 din 28.11.2019 și nr. 04-05/1214 din 19.03.2020), informații și documente necesare desfășurării controlului.

Prin informația prezentată de Comisia Electorală Centrală a RM prin scrisoarea nr. CEC8/3753 din 22.03.2021, înregistrată în cadrul Autorității cu nr. 2652 la 24.03.2021, ca răspuns la solicitarea nr. 04-05/1328 din 18.03.2021, s-a stabilit că dl Moraru Tudor, IDNP: XXXXX, a fost ales primar al com. Trebujeni, r-nul Orhei în urma alegerilor locale generale din 14.06.2015, mandatul fiindu-i validat prin Hotărârea Judecătorei Orhei din 13.07.2015 (dosarul nr. 3CA-111/2015).

Ca răspuns la solicitările repetate nr. 04-05/3241 din 28.11.2019 și nr. 04-05/1214 din 19.03.2020, Primăria com. Trebujeni, r-nul Orhei a informat că:

În perioada anilor 2015-2019 dl Moraru Tudor în calitate de primar a recepționat servicii la primărie de la gospodăria țărănească XXXXX., care era administrată de fiul său XXXXX, care activa în calitate de XXXXX.

Conform facturilor disponibile la primărie, GȚ XXXXX. pe parcursul anului 2017 a primit suma totală de 27 700 lei, 2018 a primit suma totală de 94 136 lei, iar în anul 2019 a fost recepționată suma de 60 900 lei, pentru următoarele tipuri de servicii:

- defrișarea și mărunțirea arbuștilor pe pășune;
- curățarea și reparația drumurilor locale;
- curățarea, grămădirea și trombarea gunoiului la gunoiște;
- -stocarea și conservarea gunoiului;
- curățirea zăpezii;
- servicii de salubritate a teritoriului.

Totodată, la aceleași răspuns Primăria com. Trebujeni, r-nul Orhei a prezentat copiile a următoarelor acte, încheiate între Primărie și GȚ XXXXX :

- Factura fiscală din 21.12.2017, pentru servicii comunale, în sumă de 2041,67 lei semnată de Moraru Tudor;
- Factura fiscală nr.JJ3050910 din 21.09.2017, pentru grămădirea și trombarea gunoiului, în sumă de 14550 lei semnată de Moraru Tudor;
- Factura fiscală nr.JJ0052506 din 15.08.2018, pentru curățarea, grămădirea și trombarea gunoiului, în sumă de 8550 lei semnată de Moraru Tudor;
- Factura fiscală din 31.05.2018, pentru servicii de curățire a gunoiștii, în sumă de 6400 lei semnată de Moraru Tudor;
- Factura fiscală din 06.02.2018, pentru servicii de curățire a zăpezii, în sumă de 9800 lei semnată de Moraru Tudor;
- Factura fiscală din 04.06.2018, pentru servicii de salubritate a teritoriului, în sumă de 5600 lei semnată de Moraru Tudor;
- Factura fiscală din 26.09.2018, pentru servicii de defrișare a arbuștilor, în sumă de 9586,52 lei semnată de Moraru Tudor;
- Factura fiscală din 27.09.2018, pentru stocarea și conservarea gunoiului, în sumă de 2250 lei semnată de Moraru Tudor;
- Factura fiscală nr.IJ0052540 din 10.12.2018, pentru curățirea și reprofilarea drumurilor, în sumă de 9000 lei semnată de Moraru Tudor
- Factura fiscală nr.IJ0052544 din 12.12.2018, pentru curățirea și reparația drumului local și transportarea deșeurilor în sumă de 8400 lei semnată de Moraru Tudor
- Factura fiscală nr.IJ0570714 din 28.06.2019, pentru curățirea și reparația drumurilor, în sumă de 8750 lei semnată de Moraru Tudor
- Act de predare primire a serviciilor prestate conform contractului de prestare a serviciilor nr.8 din 29.05.2019, semnată de Moraru Tudor;
- Factura fiscală nr.IJ0570713 din 24.06.2019, pentru curățirea și reparația drumurilor, în sumă de 7700 lei semnată de Moraru Tudor
- Act de predare primire a serviciilor prestate conform contractului de prestare a serviciilor nr.6 din 09.04.2019, semnată de Moraru Tudor;
- Factura fiscală nr.IJ0570712 din 21.06.2019, pentru curățirea și trombarea gunoiului, în sumă de 2450 lei semnată de Moraru Tudor
- Act de predare primire a serviciilor nr.7 din 13.05.2019, semnată de Moraru Tudor;

- Factura fiscală nr. IJ0570708 din 04.03.2019, în sumă de 9100 lei pentru stocarea și trombarea gunoiului, în sumă de 9100 lei semnată de Moraru Tudor
Act de predare primire a serviciilor nr.5 din 30.03.2019, semnată de Moraru Tudor;
- Factura fiscală nr. IJ0570705 din 02.02.2019, pentru curățirea zăpezii, în sumă de 7700 lei semnată de Moraru Tudor
Act de predare primire a serviciilor nr.3 din 25.01.2019, semnată de Moraru Tudor;
- Factura fiscală nr. IJ0570707 din 04.04.2019, pentru stocarea și trombarea gunoiului, în sumă de 8400 lei semnată de Moraru Tudor
Act de predare primire a serviciilor nr.4 din 23.03.2019, semnată de Moraru Tudor;
- Factura fiscală nr. IJ0570706 din 04.04.2019, pentru curățirea zăpezii, în sumă de 7000 lei semnată de Moraru Tudor
Act de predare primire a serviciilor nr.2 din 23.01.2019, semnată de Moraru Tudor;
- Factura fiscală nr. IJ0052553 din 01.04.2019, pentru curățirea a zăpezii, în sumă de 9800 lei semnată de Moraru Tudor
Act de predare primire a serviciilor nr. 1 din 16.01.2019, semnată de Moraru Tudor;
- Ordin de plată nr.84 din 21.02.2019 în sumă de 9000 lei, pentru servicii de transport conform facturii nr. IJ0052540 din 10.12.2018;
- Ordin de plată nr. 180 din 10.04.2019 în sumă de 7000 lei, pentru servicii de transport conform facturii nr. IJ0570706 din 04.03.2019;
- Ordin de plată nr.182 din 13.04.2019 în sumă de 9800 lei, pentru reparații capitale ale construcțiilor speciale conform facturii nr. IJ0052553 din 01.04.2019;
- Ordin de plată nr.184 din 13.04.2019 în sumă de 7700 lei, pentru reparații capitale ale construcțiilor speciale conform facturii nr. IJ057075 din 02.02.2019;
- Ordin de plată nr.333 din 11.07.2019 în sumă de 8750 lei, pentru reparații capitale ale construcțiilor speciale conform facturii nr. IJ05700714 din 28.06.2019;
- Ordin de plată nr.334 din 30.07.2019 în sumă de 7700 lei, pentru reparații capitale ale construcțiilor speciale conform facturii nr. IJ0570713 din 24.06.2019;
- Ordin de plată nr.24 din 15.01.2019 în sumă de 8400 lei, pentru servicii de transport conform facturii nr. IJ0052544 din 12.12.2018;
- Ordin de plată nr.653 din 06.11.2018 în sumă de 9600 lei, pentru reparații capitale ale construcțiilor speciale conform facturii nr. IJ0052517 din 28.09.2018;
- Ordin de plată nr.330 din 13.07.2017 în sumă de 3328 lei, pentru procurarea materialelor de construcții conform facturii nr. JJ3050896 din 19.05.2017;
- Ordin de plată nr.296 din 07.06.2017 în sumă de 3600 lei, pentru servicii de reparație curentă conform facturii nr. JJ3050896 din 19.05.2017;
- Ordin de plată nr.331 din 13.07.2017 în sumă de 272 lei, pentru servicii de reparație curentă conform facturii nr. JJ3050896 din 19.05.2017;
- Ordin de plată nr.293 din 07.06.2017 în sumă de 3500 lei, pentru servicii comunale conform facturii nr. JJ3050896 din 19.05.2017;
- Ordin de plată nr. 185 din 15.04.2019 în sumă de 8400 lei, pentru servicii comunale conform facturii nr. IJ0570707 din 04.04.2019;
- Ordin de plată nr. 187 din 15.04.2019 în sumă de 9100 lei, pentru servicii comunale conform facturii nr. IJ0570708 din 04.04.2019;
- Ordin de plată nr.329 din 21.06.2019 în sumă de 2450 lei, pentru servicii comunale conform facturii nr. IJ0570712 din 21.06.2019;
- Ordin de plată nr. 191 din 07.03.2018 în sumă de 1458,33 lei, pentru servicii comunale conform facturii nr. JJ3050924 din 03.03.2018;
- Ordin de plată nr.199 din 20.03.2018 în sumă de 7291,67 lei, pentru servicii comunale conform facturii nr. JJ3050924 din 03.03.2018;
- Ordin de plată nr.382 din 11.06.2018 în sumă de 19200 lei, pentru servicii comunale conform facturii nr. IJ0052494 din 31.08.2018, IJ0052495 din 01.06.2018; IJ0052496 din 04.06.2018;
- Ordin de plată nr.501 din 16.08.2018 în sumă de 17550 lei, pentru servicii comunale conform facturii nr. IJ0052507 din 08.08.2018, IJ0052508 din 15.08.2018;

- Ordin de plată nr. 622 din 31.10.2018 în sumă de 2250 lei, pentru servicii comunale conform facturii nr.IJ0052516 din 27.09.2018;

Coroborând toate informațiile reflectate mai sus, inspectorul de integritate atestă că dl Moraru Tudor, primarul comunei Trebujeni, r-1 Orhei, avînd interes personal rezultat din calitatea sa de persoană privată, a semnat facturi fiscale și ordine de plată cu Gospodăria Țărănească XXXXX (care este administrată de către fiul său XXXXX), care îi aparține cu drept de proprietate.

Potrivit anexei din Legea nr. 199/2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică, *primarul este o persoană cu funcție de demnitate publică*, fiindu-i aplicabile atît prevederile Legii nr. 768/2000 privind statutul alesului local, cît și ale Legii nr. 436/2006 privind administrația publică locală.

Prin urmare, dl Moraru Tudor, exercitând o funcție de demnitate publică prevăzută în anexa la Legea nr. 199/2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică (*primar al com. Trebujeni, r-1 Orhei*), *deține calitatea de subiect al declarării averii și intereselor personale* potrivit art. 3, alin. (1), lit. a) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale.

Potrivit art. 10, alin. (1) al Legii nr. 768 din 02.02.2000 privind statutul alesului local, *primarul este dator* să fie demn de încrederea alegătorilor, *să contribuie* prin exemplu personal la consolidarea autorității administrației publice locale pe care o reprezintă, onorarea obligațiilor civice, asigurarea ordinii publice și *la respectarea legislației*.

Conform art. 11, alin. (2) din Legea nr. 199/2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică, *demnitarul este obligat să respecte întocmai regimul juridic al conflictului de interese*.

Așadar, se reține că, dl Moraru Tudor, fiind subiect al declarării, avea obligația să respecte principiile generale de evitare a conflictelor de interese prevăzute la art. 11 din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, prin servirea interesului public cu imparțialitatea și obiectivitate, prin asigurarea transparenței și a controlului public al activității și responsabilitatea individuală și exemplul personal. Or, obligațiile și responsabilitățile subiectului declarării, cu referire la regimul juridic al conflictelor de interese, sunt prevăzute expres în Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale.

Potrivit art. 2, din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale,

conflict de interese reprezintă situația în care subiectul declarării are un interes personal ce influențează sau ar putea influența exercitarea imparțială și obiectivă a obligațiilor și responsabilităților ce îi revin potrivit legii;

interes personal este orice interes material sau nematerial al subiectului declarării ce rezultă din activitățile sale în calitate de persoană privată, din relațiile sale cu persoane apropiate sau cu persoane juridice și alți agenți economici, indiferent de tipul de proprietate. din relațiile sau afiliațiile sale cu organizații necomerciale, inclusiv cu partidele politice și cu organizațiile internaționale;

Conform art. 12, alin. (3) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, *conflictul de interese real apare în cazul în care subiectul declarării este chemat să rezolve o cerere/un demers, să emită un act administrativ, să încheie direct sau prin intermediul unei persoane terțe un act juridic, să ia o decizie sau să participe la luarea unei decizii în care are interese personale sau care vizează persoane ce îi sînt apropiate, persoanele fizice și juridice cu care are relații cu caracter patrimonial și care influențează sau pot influența exercitarea imparțială și obiectivă a mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică.*

În conformitate cu art. 12, alin. (4), lit. (a) și (b) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, dl Moraru Tudor, exercitând funcția de primar al com. Trebujeni, r-1 Orhei, *era obligată să informeze șeful ierarhic sau organul ierarhic superior imediat, dar nu mai târziu de 3 zile de la data constatării, despre conflictul de interese în care se află și să nu rezolve cererea/demersul, să nu emită actul administrativ, să nu încheie, direct sau prin intermediul unei persoane terțe, actul juridic, să nu ia sau să nu participe la luarea deciziei în exercitarea mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică pînă la soluționarea conflictului de interese.*

Art. 12 alin. (5) din aceeași lege prevede că „*Informarea despre apariția unui conflict de interese real se va face pînă la soluționarea cererii/demersului, emiterea actului administrativ încheierea, directă sau prin intermediul unei persoane terțe, a actului juridic, participarea la luarea deciziei sau luarea deciziei și va lua forma unei declarații scrise ce trebuie să conțină date despre natura conflictului de interese și despre modul în care acesta influențează sau poate influența îndeplinirea imparțială și obiectivă a mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică*”.

În conformitate cu art. 12, alin. (7) al Legii nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, dl Moraru Tudor, exercitând funcția de primar al com. Trebujeni, r-l Orhei, era obligat să informeze Autoritatea Națională de Integritate imediat, dar nu mai târziu de 3 zile de la data constatării, despre orice situație de conflict de interese real în care se află, în modul stabilit la alin. (5) al prezentei legi.

Art. 14, alin. (2) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, statuează: „*Conflictul de interese real se soluționează de către subiectul declarării, conducătorul organizației publice, Autoritatea Națională de Integritate sau Consiliul de Integritate, după caz*”.

Conform art. 14, alin. (3) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, pînă la soluționarea conflictului de interese real, subiectului declarării, în persoana dlui Moraru Tudor, îi este interzisă întreprinderea oricărei acțiuni pe cauza dată, cu excepția abținerii.

Potrivit art. 14, alin. (4) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, subiectului declarării, în persoana dlui Moraru Tudor, poate soluționa conflictul de interese real în care se află prin abținerea de la rezolvarea cererii/demersului, de la emiterea/adoptarea actului administrativ, de la încheierea actului juridic, de la participarea la luarea unei decizii sau luarea deciziei/votare, informând toate părțile vizate de decizia respectivă în privința măsurilor luate pentru a proteja corectitudinea procesului de luare a deciziilor.

Potrivit art. 12, alin. (10) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, **conflictul de interese consumat reprezintă fapta subiectului declarării de rezolvare a unei cereri/unui demers, de emitere a unui act administrativ, de încheiere directă sau prin intermediul unei persoane terțe a unui act juridic, de luare sau de participare la luarea unei decizii în exercitarea mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică cu încălcarea prevederilor alin. (4) și (7).**

Materialele acumulate în cadrul dosarului de control, confirmă faptul utilizării mijloacelor financiare din contul Primăriei com. Trebujeni, r-l Orhei în scopul achitării serviciilor prestate de către G.Ț. XXXXX acestea fiind dovedite exclusiv prin ordinele de plată și facturile fiscale enumerate supra.

În vederea asigurării respectării dreptului la apărare, dl Moraru Tudor a fost invitat la sediul Autorității Naționale de Integritate, pentru a-și **prezenta punctul de vedere** asupra obiectului controlului.

La 11.06.2021, în cadrul Autorității Naționale de Integritate, cu nr. 4940 a fost înregistrat punctul de vedere al dlui Moraru Tudor în care a indicat că: „*Am activat în calitate de Primar al comunei Trebujeni r-nul Orhei în perioada anilor 1991-2002 și în perioada 2011-2019. În anul 1998 am fondat Gospodăria Țărănească "XXXXX", care începând cu anul 2011 și pînă în prezent este administrată de fiul meu, XXXXX. Urmare a lichidării Gospodăriei Agricole "XXXXX" (anii 1999-2000), GȚ"XXXXX" a primit în arendă cota valorică a peste 600 de membri ai fostei gospodării agricole indicate.*

Astfel pe parcursul anilor 2000-2019, GȚ,,XXXXX" a fost implicată în acordarea serviciilor comunității, mai ales în situații excepționale sau care nu sufereau amânare. Serviciile se acordau de către GȚ,, XXXXX" cu titlu gratuit sau parțial gratuit, doar în unele cazuri fiind calculate și achitate cheltuieli pentru combustibil sau materiale necesare a fi utilizate la prestarea serviciilor și nicidecum alte taxe sau sume de bani ce ar constitui un venit al gospodăriei.

Veridicitatea acestor afirmații, pot fi confirmate prin analiza tipurilor serviciilor acordate de către GȚ „XXXXX” pentru comuna Trebujeni r-nul Orhei, perioada prestării lor și suma

de bani încasată pentru aceste servicii. Serviciile acordate de către GT "XXXXX" au fost de următoarele tipuri:

- curățirea și reparația drumurilor, care avea loc după ploi abundente care deteriorau drumurile din localității comunei Trebujeni;

- curățirea zăpezii, pentru asigurarea accesului la drumurile locale a cetățenilor și servicii publice, din considerent că serviciile municipale ajungeau tardiv să asigure aceste servicii;

- stocarea, curățenia, grămădirea, trombarea gunoiului. Subliniez că în comuna Trebujeni se află Complexul Muzeal „Orheiul Vechi”, una din cele mai vizitate zone turistice din R. Moldova, ceea ce implică o atenția sporită din partea APL la salubritatea și depozitarea gunoiului, deșeurilor;

Salubritatea teritoriului sau defrișarea și mărunțirea arbuștilor:

Pentru a înlătura orice dubiu că acestea au fost executate, au fost întocmite și actele de predare-primire ale acestor servicii dar pot fi confirmate și de locuitorii comunei Trebujeni r-nul Orhei. Compararea costurilor achitate de pentru aceste servicii cu costurile achitate în alte localități pentru servicii similare ar confirma faptul că aceste servicii au fost prestate la prețuri care nu acoperă nici cheltuieli efectuate și nicidecum nu au generat un venit pentru GT „XXXXX” Moraru Tudor sau XXXXX respectiv nu a existat un interes material sau personal la semnarea contractelor dar exclusiv era în interesul comunității. La fel, acest fapt se poate confirma și prin compararea sumelor achitate Întreprinderii Municipale pentru servicii similare pentru anul 2020-2021.”

În virtutea funcției deținute, dl Moraru Tudor a avut obligația de a se conforma cadrului legal în materie de conflicte de interese. Prin urmare, neaplicarea conformă a legii nu prezintă o scuză plauzibilă într-o justificare exonerării de răspundere, or, în sensul principiului *nemo legem ignorare censetur*, legea este opozabilă *erga omnes* și se aplică ca atare, chiar dacă la momentul săvârșirii unei fapte ce intră sub incidența ei, legea a fost ignorată volitiv sau din eroare.

În același timp, inspectorul de integritate în cadrul controlului a stabilit cu certitudine nerespectarea de către dl Moraru Tudor, primar al com. Trebujeni, r-1 Orhei a acelor obligații imperative stabilite prin lege cu referire la modul, timpul de declarare și soluționare a situației de conflict de interese real în care se afla, respectiv abținerea de la luarea oricăror decizii și admiterea consumării conflictului de interese propriu-zis prin semnarea cu GT XXXXX (administrată de fiul său XXXXX)

Inspectorul de integritate precizează că dl Moraru Tudor, fiind subiect al declarării, dat fiind faptul că ocupă funcția de primar al com. Trebujeni, r-1 Orhei **era obligat să informeze Autoritatea Națională de Integritate despre orice situație de conflict de interese real în care se afla** în conformitate cu art. 12, alin. (5), alin. (7) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale și să se abțină de la luarea deciziilor și semnarea actelor juridice (facturi fiscale și ordine de plată) în situație de conflict de interese, **până la primirea unei soluții** de la Autoritatea Națională de Integritate, în corespundere cu art. 14, alin.(8) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale.

Ca urmare, conform art. 14, alin. (9) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, dl Moraru Tudor era obligat să se conformeze deciziei de soluționare a conflictului de interese real în care se afla.

În acest sens, inspectorul de integritate invocă prevederile art. 14, alin. (6) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, care stipulează: „La identificarea celei mai bune soluții pentru rezolvarea unei situații de conflict real se vor lua în considerare interesele organizației publice, interesul public, interesele legitime ale salariaților, nivelul și tipul funcției deținute de persoana în cauză, natura conflictului de interese, precum și alți factori”.

Reeșind din cele expuse, se conchide că pentru identificarea soluției pentru rezolvarea unei situații de conflict real, este necesar mai întâi, ca orice situație de conflict de interese să fie declarată, **ceea ce dl Moraru Tudor nu a făcut.**

Potrivit art. 31 din Legea integrității nr. 82 din 25.05.2017, controlul conflictelor de

interese ale agenților publici subiecți ai declarării averii și intereselor personale se efectuează de către Autoritatea Națională de Integritate în conformitate cu prevederile legislației ce reglementează statutul Autorității și ale legislației privind declararea și controlul averii și intereselor personale.

În conformitate cu prevederile art. 6 din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, în vederea realizării misiunii sale, Autoritatea exercită respectarea regimului juridic al conflictelor de interese.

Conform art. 19, lit. b) din aceeași lege, controlul privind respectarea regimului juridic al interese se efectuează de către inspectorul de integritate.

Potrivit art. 38, alin. (1), lit. a) din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, în urma controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, inspectorul de integritate emite un act de constatare în cazul în care stabilește că persoana supusă controlului nu a declarat și nu a soluționat conflictul de interese sau a emis/adoptat un act administrativ, sau a încheiat direct ori prin intermediul unei persoane terțe un act juridic, sau a luat personal o decizie ori a participat la luarea unei decizii cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese.

În conformitate cu art. 23, alin.(4) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, *fapta subiectului declarării în privința căruia s-a constatat că acesta a soluționat o cerere/un demers, a emis sau a adoptat un act administrativ, a încheiat direct sau prin intermediul unei persoane terțe, un act juridic, a luat o decizie sau a participat la luarea unei decizii cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese, constituie temei pentru răspunderea contravențională sau penală și pentru revocarea, destituirea sau, după caz, încetarea mandatului, a raporturilor de muncă ori de serviciu ale subiectului în cauză.*

Conform art. 23, alin. (6) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, *subiectul declarării eliberat sau destituit din funcție potrivit prevederilor alin. (3)–(5) este decăzut din dreptul de a mai exercita o funcție publică sau o funcție de demnitate publică, cu excepția funcțiilor electorale, pe o perioadă de 3 ani de la data eliberării sau destituirii din funcția publică ori de demnitate publică respectivă sau din data încetării de drept a mandatului său. Dacă persoana a ocupat o funcție eligibilă, ea nu mai poate ocupa aceeași funcție pe o perioadă de 3 ani de la încetarea mandatului.*

Potrivit art. 23, alin. (8) al Legii nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, Autoritatea Națională de Integritate ține Registrul de stat al persoanelor care au interdicție de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică.

În conformitate cu art. 22, alin. (1), lit. (b) din Legea nr. 199/2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică, *exercitarea mandatului încetează în caz de stabilire, prin actul de constatare rămas definitiv, a încheierii directe sau prin intermediul unei persoane terțe a unui act juridic, luării sau participării la luarea unei decizii fără soluționarea conflictului de interese real în conformitate cu prevederile legislației privind reglementarea conflictului de interese.*

Totodată, inspectorul de integritate menționează că potrivit prevederilor art. 5, alin. (4), lit. a¹) din Legea nr. 768/2000 cu privire la statutul alesului local și art. 28, alin. (2), lit. d¹) din Legea nr. 436/2006 privind administrația publică locală, *mandatul de primar încetează înainte de caz de stabilire, prin actul de constatare rămas definitiv, a emiterii/adoptării de către acesta unui act administrativ, încheierii directe sau prin intermediul unei persoane terțe a unui act juridic, luării sau participării la luarea unei decizii fără soluționarea conflictului de interese real în conformitate cu prevederile legislației privind reglementarea conflictului de interese.*

În urma examinării materialelor acumulate în dosarul de control, punctul de vedere al persoanei supuse controlului și prevederile legale ce guvernează speța, inspectorul de integritate concluzionează că dl Moraru Tudor, exercitând mandatul de primar al com. Trebujeni, r-l Orhei, avînd interese personal rezultat din calitatea sa de persoană privată), a încălcat regimul juridic al conflictelor de interese, manifestat prin:

✓ Nedeclararea (neinformarea) în termenul legal a conflictului de interese în conformitate cu art. 12, alin.(4), lit. (a) – (b), art. 12, alin.(5), alin.(7) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale.

✓ nesoluționarea conflictului de interese real în conformitate cu art. 14, alin. (2) - (4) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale.

✓ semnarea facturilor și ordinelor de plată pentru servicii acordate de GȚ XXXXX, care îi aparține cu drept de proprietate, fapt prin care a admis **consumarea conflictelor de interese**, în conformitate cu art. 12, alin. (10) al Legii 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale.

Din aceste raționamente, în conformitate cu prevederile art. 19, 35-38 și 39 din Legea 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, art. 23, alin. (4),(6) și (8) din Legea 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, art. 22, alin. (1), lit. (b) din Legea nr. 199/2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică, art. 5, alin. (4), lit. a¹) din Legea 768/2000 privind statutul alesului local și art. 28, alin. (2), lit. d¹) din Legea 436/2006 privind administrația publică locală, inspectorul de integritate,-

DECIDE:

1. Se constată că dl Moraru Tudor, exercitând funcția de primar al com. Trebujeni, r-l Orhei având interes personal rezultat din calitatea sa de persoană privată (fondator al GȚ XXXXX), a încălcat regimul juridic al conflictelor de interese, manifestat prin:

✓ nedeclararea (neinformarea) în termenul legal a conflictului de interese în conformitate cu art. 12, alin. (4), lit. (a) - (b), art. 12, alin. (5), alin. (7) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale.

✓ nesoluționarea conflictului de interese real în conformitate cu art. 14, alin. (2) - (4) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale.

✓ semnarea facturilor și ordinelor de plată pentru servicii acordate de GȚ XXXXX, care îi aparține cu drept de proprietate, fapt prin care a admis **consumarea conflictului de interese**, în conformitate cu art. 12, alin. (10) al Legii 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale.

2. Se decede dl Moraru Tudor din dreptul de a exercita o funcție publică sau o funcție de demnitate publică, inclusiv funcția de primar, cu excepția altor funcții electorale pe o perioadă de 3 (trei) ani, de la data eliberării sau destituirii din funcție sau din data rămânerii definitive a actului de constatare ori din data rămânerii definitive și irevocabile a hotărârii judecătorești prin care se confirmă existența conflictului de interese.

3. Se înscrie dl Moraru Tudor în Registrul de stat al persoanelor care au interdicție de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică, de la data eliberării sau destituirii din funcție sau din data rămânerii definitive a actului de constatare ori din data rămânerii definitive și irevocabile a hotărârii judecătorești prin care se confirmă existența conflictului de interese.

4. Se aduce la cunoștința dlui Moraru Tudor actul de constatare și se informează despre dreptul de a-l contesta în termen de 15 zile de la primirea acestuia, în instanța de contencios administrativ (MD-2068, mun. Chișinău, str. Kiev,3, Judecătoria Chișinău (sediul Rîșcani)).

**Inspector superior de integritate
al Inspectoratului de Integritate**

Radion BUZU